

Miten selvittää uusien työntekijöiden osaamista?

**Tarkastelussa
perehdytyksessä**

kysymys-vastaus-toiminta

luentomuotoisessa

Abstrakti

Työhön liittyvän tiedon omaksuminen on keskeinen päämäärä uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Tässä artikkelissa tehdään näkyväksi sitä vuorovaikutuksellista toimintaa, jonka avulla luentomuotoisessa perehdytyksessä selvitetään uusien työntekijöiden osaamista ja tietotasoa. Tarkastelun kohteena ovat perehdyttäjien esittämät, yleisön tietämystä selvittävät kysymykset, kuten *pääsikä kaikki tekemään henkilötunnusta*, sekä tällaisiin kysymyksiin annetut vastaukset. Tutkimusaineisto muodostuu videokuvatuista perehdytysluennoista. Artikkelissa osoitetaan, että perehdytysluennoilla esitetään kahdenlaisia tietämystä selvittäviä kysymyksiä. Kysymykset eroavat toisistaan muotoilun, sijoittumisen sekä osittain kysymyksiin esitettyjen vastausten perusteella. Ensimmäisen kategorian kysymykset käsittelevät ennen perehdytystä hankittua tietoa. Ne toimivat tyypillisesti uuden keskustelunaiheen aloituksena ja niillä hankitaan taustatietoa ryhmäläisten tietotasosta ennen asian syvällisempää käsittelyä. Toisen kategorian kysymykset liittyvät perehdytysprosessin aikana hankittuun tietoon, ja ne kytkeytyvät useimmiten käynnissä olevaan keskustelunaiheeseen. Näillä kysymyksillä kontrolloidaan perehdytysohjelman etenemistä ja perehdytettävien osaamista. Tutkimuksessa näytetään, että kaikenlaiseen tiedon puutteeseen ei suhtauduta perehdytysluennoilla ongelmallisena. Perehdyttäjien kysymykset ilmentävät sitä, että uusien työntekijöiden oletetaan hallitsevan erityisesti sellainen tieto, joka kytkeytyy meneillään olevaan perehdytysohjelmaan. Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii keskusteluanalyysi.